

формою фінансової підтримки власної діяльності громадян можна визначити практику використання коштів, отриманих від виграшів у лотерею, з утриманням податку на доходи фізичних осіб.

Таким чином, оцінити наявність активного громадянського суспільства, яке може вести ефективний діалог з органами державної влади та впливати на них у тій чи іншій державі досить важко. Проте можна сказати точно, що активна участь громадськості та його взаємодія із владою передбачає налагодження конструктивної взаємодії між органами влади, суб'єктами господарської діяльності та інститутами громадянського суспільства при вирішенні соціально значимих проблем, реалізуючи принцип соціального партнерства. Тут йдеться не про врахування громадської думки під час прийняття відповідних рішень органами державної влади, а про спільний аналіз актуальних проблем, які належать до діяльності державного органу, та визначення альтернатив їх вирішення.

Список використаних джерел

1. Конституция Федеративной Республики Германии от 23 мая 1949 г. URL: http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit-germany/german-r.htm.
2. Державне фінансування організацій громадянського суспільства. Як запровадити європейські стандарти? / [О. Ю. Вінніков, М. В. Лациба, Д. С. Ковриженко [та ін.]. Київ : Агентство «Україна», 2010. 224 с. URL: http://ipo.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/finance_NGO_2010.pdf.
3. Рейтинг стран мира по уровню валового национального дохода на душу населения. Гуманитарный портал. URL: <https://gtmarket.ru/ratings/rating-countries-gni/rating-countries-gni-info>.
4. Турута Е. Формирование гражданского общества и становление демократии в Центральной и Восточной Европе. Закон и жизнь, 2013. № 9/3. С. 241–245. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/26506.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕНАДАННЯ ДОПОМОГИ ОСОБІ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ В НЕБЕЗПЕЧНОМУ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНІ

В. О. Бреус, студентка 2-го курсу, кафедра правознавства ПУЕТ; науковий керівник – д. ю. н. Білокін Р. М.

Конституцією України закріплено, що людина, її життя та здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються

в державі найвищою соціальною цінністю [1, с. 4]. Одним із вагомих засобів забезпечення охорони даних цінностей є встановлення державою кримінальної відповідальності за ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Незначна кількість злочинів, кваліфікованих за статтею 136 Кримінального кодексу України (далі – КК України), не демонструє реальної розповсюдженості ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, адже таким злочинам притаманний високий рівень латентності [4, с. 15]. За минулі роки в Україні зареєстровано низку злочинів, передбачених досліджуваною статтею. Провівши підрахунки, на підставі офіційної статистичної інформації Офісу Генерального прокурора, ми з'ясували, що у 2018 році було зареєстровано 180 злочинів, у 2019 – 171 злочин, а за січень, лютий, березень, квітень та травень 2020 року зафіксовано – 38 таких злочинів [7].

Ці діяння в більшості випадків є латентними, оскільки фактично присутні чи не щодня, попри це не набувають закріплення в процесуальних документах. На цей аспект негативно впливає низький рівень правової освіченості суспільства. Отже, реально таких злочинів в рази більше, ніж фактично зареєстрованих. Ми вважаємо, що зацікавленість людей в безпеці життя інших збільшила б рівень зареєстрованості таких злочинних діянь та зменшила б їх фактичний обсяг.

Підставою для кримінальної відповідальності є ненадання допомоги особі, котра знаходиться в небезпечному для життя стані [2]. Небезпечним для життя станом варто вважати такий стан, коли особа без допомоги інших не має можливості вжити ефективних заходів для самозбереження, внаслідок безпорадного стану. Досліджувана стаття КК України передбачає відповідальність для загального суб'єкта.

Суспільна небезпечність цього злочину полягає у тому, що людина, яка має можливість надати допомогу іншій людині і тим самим врятувати її від смерті або настання інших тяжких наслідків, не робить цього, що свідчить про низькі моральні якості цієї особи [6].

Для притягнення до відповідальності за ненадання допомоги необхідна присутність обов'язкової умови, а саме: фактична можливість в людини надати таку допомогу потерпілому, котрий знаходиться в стані, небезпечному для життя. У випадку

відсутності можливості безпосередньої допомоги, необхідна наявність умов для інформування відповідних установ та осіб про перебування потерпілого в небезпеці [3, с. 100]. Ці дві умови є обов'язковими чинниками, які зумовлюють настання кримінальної відповідальності. Відсутність одного із чинників не звільняє від такої відповідальності.

За умови, якщо особа спрямовує свої дії лише на повідомлення належних установ або осіб, маючи реальну спроможність втрутитись і допомогти потерпілому, та замість цього усвідомлено залишає жертву без допомоги, у разі ненастання наслідків, передбачених досліджуваною правовою нормою, не звільняється від відповідальності. При відсутності можливості такої допомоги за певних умов кримінальна відповідальність виключається.

Особа, яка вчинила досліджуваний нами злочин, може бути звільнена від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, відповідно до статті 46 КК України. Прикладом є судове провадження №1-кп/585/325/19. Так як злочин, передбачений ч. 3 ст. 136 КК України відповідно до ст. 12 цього Кодексу є злочином середньої тяжкості, винного було звільнено від кримінальної відповідальності за ч. 3 ст. 136 КК України на підставі ст. 46 цього закону, а кримінальне провадження – закрито [5].

Отже, кримінальна відповідальність є різновидом юридичної відповідальності, який полягає в обов'язку особи зазнати певних обмежень, у разі ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, та нести відповідальність за свої дії перед державою. Кримінальна відповідальність є невіддільною складовою правової норми, яка сприяє її ефективності та дієвості. Ми вважаємо, що саме вона є найефективнішим засобом впливу, що зумовлено насамперед психологією більшості людей. Така відповідальність є пропорційною рівню суспільної небезпеки, завданої суб'єктом злочину.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. (у ред. Закону України 2680-VIII від 21.02.2019 р.). Відомості ВРУ. 1996. № 30. С. 141.
2. Кримінальний кодекс України: станом на 20 березня 2020 року. Харків : Право, 2020. 240 с.

3. Зубець Ю. Г. Кримінальна відповідальність за ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136 КК України): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Національна академія управління. Київ, 2018. 266 с.
4. Чайка О. В. Юридико-психологічна характеристика злочинів, пов'язаних із ненаданням допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані : автореф. дис. ... кандидата юрид. наук: 19.00.06 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2010. 21 с.
5. Архів Роменського міськрайонного суду Сумської області. Справа № 581/602/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85471172>.
6. Архів судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України. Справа № 5-1кс14. Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/sud2290/1/gpoluk>.
7. Статистична інформація Офісу Генерального прокурора України «Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2019 рік». Генеральна прокуратура України. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820#.